

ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาโรงแรมใบไม้เขียว ในเขตภาคตะวันออก PROBLEMS AND OBSTACLES TO DEVELOP GREEN LEAF HOTEL IN EASTERN REGION

ศิริสา จิตรอำไพ¹

ชุติระ ระบอบ²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาโรงแรมใบไม้เขียว ในเขตภาคตะวันออก ตามมาตรฐานโครงการใบไม้เขียว วิธีการวิจัยทำการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นเครื่องมือ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ จำนวนโรงแรมที่เป็นสมาชิกสมาคมโรงแรมไทย ในเขตภาคตะวันออกปี 2558 จำนวน 78 ตัวอย่าง ผลการวิจัยที่ได้สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาโรงแรมใบไม้เขียว ในเขตภาคตะวันออก คือ การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของโรงแรม ในโรงแรมระดับ 3 ดาว ($\bar{X}$ = 2.29, S.D. = 1.05) การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของโรงแรม ในโรงแรมระดับ 4 ดาว ($\bar{X}$ = 3.70, S.D. = 0.76) และระบบการจัดการด้านน้ำภายในโรงแรมที่ยังไม่สามารถนำน้ำที่ใช้แล้วนำกลับมาใช้ใหม่ได้ตามนโยบายหรือแผนการดำเนินงาน การจัดการด้านน้ำที่มีประสิทธิภาพของโรงแรม ในโรงแรมระดับ 5 ดาว ($\bar{X}$ = 3.57, S.D. = 0.83) ตามลำดับ และความเป็นไปไม่ได้ในการพัฒนารูปแบบโรงแรมใบไม้เขียว ในเขตภาคตะวันออก หากได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารและมีการบริหารจัดการที่ดีในแต่ละด้านของโรงแรม มีบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในด้านสิ่งแวดล้อมเพียงพอ และโรงแรมมีการอบรมให้ความรู้แก่พนักงาน ปัจจัยเหล่านี้สามารถควบคุมการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

คำสำคัญ: การพัฒนาโรงแรมใบไม้เขียว

Abstract

The purpose of this research is to study the problems and obstacles to develop green leaf hotel in Eastern Region compliance with the standard of Green Leaf Development Project. Research methodology by questionnaire is used to collect the data. The statistics used for data analysis are percentage, mean, and standard deviation. The sample group consisted of hotels which are members of Thai Hotel Association in 2015, in Eastern Region, total 78 hotels. The study result found that factors affecting the problems and obstacles to the development of Green Leaf Hotel in Eastern Region are: usage of environmentally friendly products (Mean equivalent to $\bar{X}$ = 2.29, S.D. = 1.05) in 3 star hotels, usage of environmentally friendly products (Mean equivalent to $\bar{X}$ = 3.70, S.D. = 0.67) in 4 star hotels, water management systems in the hotels, reused water system is not available to comply with the policy or operation plan, effective water management of the 5 star hotels (Mean equivalent to $\bar{X}$ = 3.57, S.D. = 0.83) respectively. The possibility of developing green leaf hotel in Eastern Region in case that, receiving support from hotel entrepreneurs, personnel have sufficient knowledge and understanding of the environment and the hotels offer training to educate employees the aforementioned factors thereof shall be able to control the energy and resources usage efficiently and sustainably.

Keyword: Develop Green Leaf Hotel

¹ หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต (การจัดการอุตสาหกรรม) / บัณฑิตวิทยาลัย / มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ที่อยู่ 18/18 กิโลเมตร ถนนบางนา-ตราด ตำบลบางโคลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540 E-mail 576045@hcu.ac.th

² ผศ. ดร. / สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม / คณะบริหารธุรกิจ / มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

บทนำ

ภาวะโลกร้อนที่เกิดขึ้นในปัจจุบันถูกจัดว่าเป็นปัญหาระดับโลกที่คนทั่วไปต่างให้ความสนใจและใส่ใจกันมากขึ้น จึงทำให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องของสิ่งแวดล้อมถูกเชื่อมโยงเข้ากับธุรกิจต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจที่มีการปล่อยของเสียหรือสร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมโดยตรง [1] โรงแรมเป็นสถานประกอบการที่ใช้พลังงานมากมายหลายรูปแบบ เช่น น้ำมัน เชื้อเพลิง ก๊าซ พลังน้ำ และ พลังงานไฟฟ้า ซึ่งล้วนเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่นับวันมีแต่จะหมดไป โรงแรมใช้ทรัพยากรธรรมชาติในรูปของผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น วัสดุการก่อสร้าง การอำนวยความสะดวกอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ภาชนะ อุปกรณ์ต่างๆ เครื่องมือเครื่องใช้เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า และเพื่อแข่งขันกับคู่แข่งต่างๆ โรงแรมยังเป็นแหล่งกำเนิดของขยะมูลฝอย ของเสียต่างๆ ในรูปของอาหาร ภาชนะ บรรจุภัณฑ์ และของเหลว จึงส่งผลกระทบต่อให้เกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งน้ำ และแหล่งพลังงาน ซึ่งกลายเป็นปัญหาและภาระด้านสิ่งแวดล้อม หากไม่มีการควบคุมดูแลการใช้ทรัพยากรต่างๆ อย่างมีคุณค่าและประสิทธิภาพ [2]

สมาคมโรงแรมสีเขียวก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 1993 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้โรงแรมต่างๆ หันมาใส่ใจด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรที่ถูกใช้ไปอย่างสิ้นเปลืองให้คุ้มค่าและเกิดประสิทธิภาพที่สุด เป็นมิตรไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ (Kong Fang Zheng et al. 2001) ในภูมิภาคเอเชียมีการเริ่มนำรูปแบบโรงแรมสีเขียวมาใช้ในปี 1994 โดยมีการเริ่มจากกลุ่มโรงแรมขนาดใหญ่อย่าง Shangri la Hotel, Oriental Hotel และ Okura Hotel (Global Hospitality Insights) สำหรับในประเทศไทย หน่วยงานที่มีชื่อเสียงทางด้านการสนับสนุนธุรกิจที่พึงปรารถนาในการอนุรักษ์และดูแลสิ่งแวดล้อมที่รู้จักกันดีคือ มูลนิธิใบไม้เขียว (Green Leaf Foundation) ซึ่งก่อตั้งขึ้นในต้นปี 2541 โดยประกอบด้วยองค์กรที่มีวิสัยทัศน์ด้านการพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวและการโรงแรม ซึ่งประกอบด้วย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สมาคมโรงแรมไทย โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติประจำภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก สำนักงานการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย สมาคมพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และการประปานครหลวง โครงการที่มูลนิธิใบไม้เขียวดำเนินการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการใช้พลังงานและพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของธุรกิจการท่องเที่ยวและการโรงแรมนี้คือ โครงการใบไม้เขียว ซึ่งอยู่ในความดูแลของคณะกรรมการส่งเสริมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว [3]

ภาคตะวันออกของประเทศไทยเป็นภูมิภาคที่มีบทบาทในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยว ซึ่งก่อให้เกิดรายได้หมุนเวียนอยู่ในระบบเศรษฐกิจของประเทศในระดับสูง และมีแนวโน้มจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเยี่ยมเยือนจังหวัดชลบุรี โดยในปี พ.ศ. 2555 พบว่าประมาณร้อยละ 75 ของจำนวนนักท่องเที่ยวในภาคตะวันออก เดินทางท่องเที่ยวในรูปแบบค้างคืน ซึ่งมีจำนวนประมาณ 18.37 ล้านคน จากความนิยมท่องเที่ยวในรูปแบบค้างคืนนี้ จึงส่งผลด้านบวกมายังธุรกิจให้บริการที่พักโดยตรง [4]

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม และอุปสรรคในการนำการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมมาใช้ในธุรกิจโรงแรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่มนุษย์ได้นำมาใช้ในการดำรงชีวิต และแสวงหาความสบาย ส่งผลให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม และปัญหาตามลพิษตามมา สถานการณ์สิ่งแวดล้อมในช่วงหลายปีที่ผ่านมาเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางลบมากขึ้นอย่างชัดเจน [5] ทำให้ในปัจจุบันประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมเป็นประเด็นที่ถูกกล่าวมากขึ้น เนื่องจากมีปรากฏการณ์ที่เป็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม และก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ขึ้นบ่อยครั้งทำให้เกิดการสูญเสียทรัพยากรสินจำนวนมหาศาล [6]

การจัดการสิ่งแวดล้อม หมายถึง กระบวนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นระบบโดยการวางแผน ดำเนินงาน ติดตามประเมินผล และปรับปรุงแก้ไขพัฒนาให้ดีขึ้น ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการใช้อย่างประหยัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดและยั่งยืนเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อมนุษย์และธรรมชาติให้มากที่สุด [7]

แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการสิ่งแวดล้อม และผลการดำเนินงานของธุรกิจ

การจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนสำคัญของความรับผิดชอบต่อสังคมซึ่งปัจจุบันธุรกิจและสังคมต่างให้ความสนใจในแนวคิดนี้มากขึ้น [8] ทำให้ผู้บริหารต้องมีการตัดสินใจในเรื่องของการนำการจัดการสิ่งแวดล้อมเข้ามาใช้ในธุรกิจ เนื่องจากการจัดการสิ่งแวดล้อมไม่ใช่เป็นการกระทำเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมเพียงอย่างเดียวแต่ในขณะเดียวกันธุรกิจก็ต้องสามารถอยู่รอดได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนารูปแบบโรงแรมให้เป็นโรงแรมใบไม้เขียว ในเขตภาคตะวันออก ตามมาตรฐานของโครงการใบไม้เขียว
2. เพื่อวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการพัฒนารูปแบบโรงแรมให้เป็นโรงแรมใบไม้เขียว ในเขตภาคตะวันออก

วิธีดำเนินงาน

1. ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจโรงแรม ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจโรงแรมจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคของธุรกิจโรงแรม ในเขตภาคตะวันออก รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวิจัยและทำการสร้างแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามความมุ่งหมายโดยครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์โดยนำรูปแบบสอบถามปฐกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาตรวจสอบตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญจนถูกต้องและสมบูรณ์
2. กำหนดการเก็บรวบรวมประชากรและกลุ่มตัวอย่างเพื่อรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในสายงานของโรงแรม ในเขตภาคตะวันออก ของจำนวนประชากรทั้งหมด 78 ตัวอย่าง ตามข้อมูลของสมาคมโรงแรมไทยปี 2558 แบ่งเป็นโรงแรมระดับ 3 ดาว จำนวน 30 ตัวอย่าง โรงแรมระดับ 4 ดาว จำนวน 37 ตัวอย่าง และโรงแรมระดับ 5 ดาว จำนวน 11 ตัวอย่าง โดยเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสอบถามและสัมภาษณ์ มุ่งเน้นการหาคำตอบว่าอะไรเป็นปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาโรงแรมใบไม้เขียว รวมถึงผลลัพธ์การจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรมในแต่ละด้าน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการพัฒนาโรงแรมใบไม้เขียว ในเขตภาคตะวันออก พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาและอุปสรรคทั้ง 9 ด้าน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรม ที่ทำให้การดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมของโรงแรมดีขึ้น **ประเด็นของปัญหา** การเข้าถึงแหล่งชุมชนที่ตั้งอยู่บริเวณโรงแรมน้อย ส่งผลให้ไม่ทราบถึงสาเหตุที่แท้จริงในเรื่องของการอยากให้โรงแรมมีการปรับปรุงหรือซ่อมแซมการจัดการสิ่งแวดล้อมบริเวณโดยรอบอย่างไร
2. การบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมของโรงแรม **ประเด็นของปัญหา** การปรับเปลี่ยนโครงสร้างภายใน

ของโรงแรม โดยเฉพาะโรงแรมที่สร้างมานานและเก่าแก่มิเอกลักษณะของโรงแรมที่เป็นจุดขาย มีลักษณะตัวอาคาร/สถาปัตยกรรมตกแต่งภายในที่เป็นลักษณะบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของโรงแรม หากเปลี่ยนไปจากเดิมอาจจะเสียการเป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง

3. การจัดการขยะของโรงแรม **ประเด็นของปัญหา** การนำขยะหรือเศษอาหารที่ทิ้งแล้วในแต่ละวันไปใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่าและนำกลับมาใช้ใหม่เพื่อลดปริมาณของเสียภายในโรงแรม

4. การจัดการด้านน้ำของโรงแรม **ประเด็นของปัญหา** ระบบการเก็บกักน้ำฝนมาใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงแรม

5. การจัดการด้านเสียงของโรงแรม **ประเด็นของปัญหา** การป้องกันเสียงดังที่เกิดจากภายนอกโรงแรม ที่ไม่สามารถควบคุมได้ หากมีพื้นที่ติดถนนใหญ่ หรือเสียงที่เกิดจากการทำงานของเครื่องจักร/งานก่อสร้างตึกอาคาร

6. การจัดการด้านพลังงานของโรงแรม **ประเด็นของปัญหา** วิธีการนำพลังงานทดแทนจากธรรมชาติมาใช้แทนไฟฟ้าภายในโรงแรม

7. การจัดการคุณภาพอากาศของโรงแรม **ประเด็นของปัญหา** แนวทางในการใช้รถไฟฟ้า หรือจักรยานมาใช้แทนรถยนต์หรือมอเตอร์ไซด์หากมีความจำเป็นต้องใช้ภายในโรงแรมเพื่อลดมลพิษทางอากาศและการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่ดี

8. การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม **ประเด็นของปัญหา** ลด/หยุด การใช้สารเคมี ต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและผู้ใช้บริการมาใช้ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ

9. การจัดการด้านภูมิทัศน์ของโรงแรม **ประเด็นของปัญหา** ลดจำนวนการตัดป่าสูงที่บดบังทัศนียภาพภายนอกของโรงแรม

เมื่อพิจารณาตามระดับมาตรฐานโรงแรม พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาโรงแรมไปไม่เขียว ในเขตภาคตะวันออก ของระดับมาตรฐานโรงแรม 3 ดาว คือ การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของโรงแรม ที่ยังมีการใช้ผลิตภัณฑ์สีเขียวที่เป็นวัสดุสิ้นเปลืองและที่สามารถนำกลับมาหมุนเวียนใช้ใหม่ได้น้อย เนื่องจากการต้นทุนสูงและมีงบประมาณจำกัด, ระดับมาตรฐานโรงแรม 4 ดาว คือ การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของโรงแรมยังมีการใช้ผลิตภัณฑ์สีเขียวที่เป็นวัสดุสิ้นเปลืองและที่สามารถนำกลับมาหมุนเวียนใช้ใหม่ได้น้อย เนื่องจากการต้นทุนสูง และการบริหารจัดการด้านน้ำในระดับมาตรฐานโรงแรม 5 ดาว ภายในโรงแรมที่ยังไม่สามารถนำน้ำที่ใช้แล้วนำกลับมาใช้ใหม่ได้ตามแผน/นโยบายการดำเนินงาน การจัดการด้านน้ำที่มีประสิทธิภาพของโรงแรม

ผู้วิจัยทำการเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อยของระดับปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาโรงแรมไปไม่เขียว ในเขตภาคตะวันออก จากข้อมูลที่ได้ในส่วนของการตอบที่ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ และคำถามเปิด ผลการศึกษาปัญหาหลักเป็นเรื่องของการขาดความร่วมมือจากผู้ให้บริการ ซึ่งไม่สามารถบังคับหรือสั่งให้ทำตาม และการบริหารจัดการภายในโรงแรมเรื่องของการขาดแคลนบุคลากรที่มีความชำนาญในเรื่องการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การให้ความร่วมมือของพนักงาน เงินทุนสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก, ขาดความรู้ในการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อม และขาดการสนับสนุนที่ดีของผู้บริหารโรงแรม

สรุป

ผลสรุป ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาโรงแรมไปไม่เขียว ในเขตภาคตะวันออก พบปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนารูปแบบโรงแรม ระดับมาตรฐานโรงแรม 3 ดาว และ 4 ดาว โรงแรมยังให้ความสนใจในเรื่องการใช้ผลิตภัณฑ์สีเขียวที่เป็นวัสดุสิ้นเปลืองใช้แล้วหมดไป และที่สามารถนำกลับมาหมุนเวียนใช้ใหม่ได้ ระดับมาตรฐาน

โรงแรม 5 ดาว ปัญหาที่พบคือ ระบบการจัดการด้านน้ำภายในโรงแรมที่ยังไม่สามารถนำน้ำที่ใช้แล้วนำกลับมาใช้ใหม่ได้ตามนโยบายหรือแผนการดำเนินงาน

จากปัญหาและอุปสรรคที่พบ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนารูปแบบโรงแรมให้เป็นโรงแรมใบไม้เขียวโดย ระดับมาตรฐานโรงแรม 3 ดาว ควรมีการจัดทำแผนงานที่ชัดเจนเรื่องการใช้ผลิตภัณฑ์สีเขียวภายในโรงแรมให้แก่ผู้บริหารรับทราบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ และศึกษาความเป็นไปได้ในการนำผลิตภัณฑ์สีเขียวมาใช้ในโรงแรม โดยเริ่มจากแต่ละแผนที่คุ้มค่าต่อการลงทุน ในงบประมาณที่จำกัด ในเรื่องของการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ระดับมาตรฐานโรงแรม 4 ดาว โรงแรมควรให้ความสนใจเรื่องการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น มีการจัดทำแผนงานที่ชัดเจนเรื่องการใช้ผลิตภัณฑ์สีเขียวภายในโรงแรมให้แก่ผู้บริหารรับทราบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ และศึกษาความเป็นไปได้ในการนำผลิตภัณฑ์สีเขียวมาใช้ในโรงแรม โดยเริ่มจากแต่ละแผนที่คุ้มค่าต่อการลงทุน ในเรื่องของการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และระดับมาตรฐานโรงแรม 5 ดาว โรงแรมควรให้ความสนใจเรื่องของการจัดการด้านน้ำของโรงแรมมากขึ้น ควรมีพื้นที่วางแท่งค้ำสำหรับเก็บกักเก็บน้ำฝนเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ภายในโรงแรมในกิจกรรม ต่าง ๆ มีการตรวจเช็คสภาพทางเดินของน้ำและอุปกรณ์ตามจุดต่าง ๆ เพื่อป้องกันการรั่วไหลของน้ำ การติดตั้งอุปกรณ์ประหยัดน้ำภายในโรงแรม ศึกษาวิธีการใช้พลังงานน้ำอย่างประหยัด การบำบัดน้ำเสียอย่างถูกต้องก่อนทิ้งน้ำลงที่สาธารณะ และนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วที่สามารถนำกลับมาใช้ได้มาใช้ประโยชน์มากที่สุด

จากผลวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาโรงแรมใบไม้เขียว ในเขตภาคตะวันออก ผู้วิจัยได้ทำการสรุปข้อแตกต่างระหว่างแต่ละมาตรฐานโรงแรม 3 ดาว 4 ดาว และ 5 ดาว การวิเคราะห์ผลพบว่า

1. ระดับมาตรฐานโรงแรม 3 ดาว งบประมาณสนับสนุนภายในโรงแรมมีจำกัด ระดับมาตรฐานโรงแรม 4 ดาว มีนโยบายการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ดี และมีงบประมาณสนับสนุนภายในโรงแรมอยู่ในระดับปานกลาง และระดับมาตรฐานโรงแรม 5 ดาว มีนโยบายและแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน พร้อมทั้งงบประมาณสนับสนุนจากผู้บริหารโรงแรมอยู่ในระดับดี
2. ระดับมาตรฐานโรงแรม 3 ดาว 4 ดาว และ 5 ดาว มีข้อแตกต่างที่เหมือนกันคือ ขาดบุคลากรผู้เชี่ยวชาญในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมภายในโรงแรมที่
3. ระดับมาตรฐานโรงแรม 3 ดาว ขาดความร่วมมือจากพนักงานภายในโรงแรม ระดับมาตรฐานโรงแรม 4 ดาว และ 5 ดาว พนักงานให้ความร่วมมือและได้รับความร่วมมือจากพนักงานอย่างดีจากการให้ความรู้ มีกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น
4. ระดับมาตรฐานโรงแรม 3 ดาว 4 ดาว และ 5 ดาว ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และเงินทุน งบประมาณจากภายนอก
5. ระดับมาตรฐานโรงแรม 3 ดาว พนักงานขาดความรู้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เพียงพอ และระดับมาตรฐานโรงแรม 4 ดาว มีความและความเข้าใจในการจัดการสิ่งแวดล้อม และระดับมาตรฐานโรงแรม 5 ดาว มีความและความเข้าใจในการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี
6. ระดับมาตรฐานโรงแรม 3 ดาว ขาดการสนับสนุนจากเจ้าของโรงแรม ระดับมาตรฐานโรงแรม 4 ดาว ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าของในระดับหนึ่ง และระดับมาตรฐานโรงแรม 5 ดาว ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าของโรงแรมในระดับดี

ข้อเสนอแนะ

1. ผลจากการวิจัยผู้บริหารควรให้การสนับสนุนเรื่องงบประมาณและควรวางแผนการแก้ไขด้านการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่การเป็นโรงแรมใบไม้เขียว
2. ควรมีการอบรมให้ความรู้แก่พนักงาน พร้อมทั้งปลูกฝังจิตสำนึกในการจัดการสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้ความกรุณาจากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชูติระ ระบอบ ประธานกรรมการหลักสูตรและอาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตลอดระยะเวลาในการศึกษา ให้คำปรึกษา ข้อคิดเห็น คำแนะนำต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษาเสมอมาด้วยดี ขอขอบพระคุณ ผู้ประกอบการโรงแรม ผู้จัดการฝ่ายบริหารงานด้าน ต่าง ๆ ตลอดจนผู้ส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลจึงทำให้การศึกษานี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่และครอบครัวที่ให้การสนับสนุนตลอดจนเป็นกำลังใจซึ่งเป็นแรงผลักดันให้ผู้ศึกษาประสบความสำเร็จได้

เอกสารอ้างอิง

- [1] Kirk, D. (1995) *Environmental management in hotels*. International Journal of Contemporary Hospitality Management.
- [2] มุลนิธิใบไม้เขียว ข. คู่มือโรงแรมคาร์บอนต่ำ
- [3] หงสกุล เมสนกุล. (2555) การศึกษาแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจที่พัก ตามมาตรฐานโรงแรมใบไม้สีเขียวของซิกเซนส์ โฮเต็ล เกาะยวน้อย จังหวัดภูเก็ต.
- [4] ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2014) *ธุรกิจโรงแรม/รีสอร์ทในภาคตะวันออก*, แหล่งที่มา <http://ksmeaare.com/Article/82/31907/ธุรกิจโรงแรมรีสอร์ทในภาคตะวันออก>.
- [5] โสภารัตน์ จารุสมบัติ. (2551) *นโยบาย และการจัดการสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพมหานคร.
- [6] วินัย วีระพัฒนานนท์. (2537) *สิ่งแวดล้อม และการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร.
- [7] วินัย วีระพัฒนานนท์. (2540) *วิกฤติสิ่งแวดล้อมทางตันแห่งการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร.
- [8] Lamond, D. (2008) *Treading the lines between self-interest, cultural relativism and universal principles: ethics in the global marketplace*. Management Decision.

ตารางที่ 1 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาโรงแรมใบไม้เขียว ในเขตภาคตะวันออก ระดับมาตรฐานโรงแรม 3 ดาว 4 ดาวและ 5 ดาว

มาตรฐานโรงแรม	ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาโรงแรมใบไม้เขียว	$\bar{X}$	S.D.
3 ดาว	การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของโรงแรม	2.92	1.05
4 ดาว	การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของโรงแรม	3.70	0.76
5 ดาว	การจัดการด้านน้ำของโรงแรม	3.57	0.83

ตารางที่ 2 ปัญหาและอุปสรรค แนวทางแก้ไขในการพัฒนาโรงแรมไปไม้เขียว ในเขตภาคตะวันออก ระดับมาตรฐานโรงแรม 3 ดาว 4 ดาว และ 5 ดาว

มาตรฐานโรงแรม	ปัญหาและอุปสรรค	แนวทางแก้ไข
3 ดาว	การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของโรงแรมยังมีการใช้ผลิตภัณฑ์สีเขียวที่เป็นวัสดุสิ้นเปลืองและที่สามารถนำกลับมาหมุนเวียนใช้ใหม่ได้น้อย เนื่องจากการต้นทุนสูงและมีงบประมาณจำกัด	มีการจัดทำแผนงานที่ชัดเจนเรื่องการใช้ผลิตภัณฑ์สีเขียวภายในโรงแรมให้แก่ผู้บริหารรับทราบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ และศึกษาความเป็นไปได้ในการนำผลิตภัณฑ์สีเขียวมาใช้ในโรงแรม ที่คุ้มค่าต่อการลงทุน ในงบประมาณที่จำกัด
4 ดาว	การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของโรงแรมยังมีการใช้ผลิตภัณฑ์สีเขียวที่เป็นวัสดุสิ้นเปลืองและที่สามารถนำกลับมาหมุนเวียนใช้ใหม่ได้น้อย เนื่องจากการต้นทุนสูง	มีการจัดทำแผนงานที่ชัดเจนเรื่องการใช้ผลิตภัณฑ์สีเขียวภายในโรงแรมให้แก่ผู้บริหารรับทราบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ และศึกษาความเป็นไปได้ในการนำผลิตภัณฑ์สีเขียวมาใช้ในโรงแรม โดยเริ่มจากแต่ละแผนที่ย่อยๆ ค่าต่อการลงทุน
5 ดาว	ระบบการจัดการด้านน้ำภายในโรงแรมที่ยังไม่สามารถนำน้ำที่ใช้แล้วนำกลับมาใช้ใหม่ได้ตามนโยบายหรือแผนการดำเนินงาน การจัดการด้านน้ำที่มีประสิทธิภาพของโรงแรม	มีการติดตั้งอุปกรณ์ประหยัดน้ำภายในโรงแรม ศึกษาวิธีการใช้พลังงานอย่างประหยัด การบำบัดน้ำเสียอย่างถูกต้องก่อนทิ้งน้ำลงที่สาธารณะ และนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้มาใช้ประโยชน์มากที่สุด

ตารางที่ 3 ข้อแตกต่างระหว่างปัญหาและแนวทางแก้ไขในการพัฒนาโรงแรมไปไม้เขียว ในเขตภาคตะวันออก ในระดับมาตรฐานโรงแรม 3 ดาว 4 ดาว และ 5 ดาว

โรงแรม 3 ดาว	โรงแรม 4 ดาว	โรงแรม 5 ดาว
งบประมาณสนับสนุนภายในโรงแรมมีจำกัด	มีนโยบาย/แผนการดำเนินงานที่ดี งบประมาณสนับสนุนภายในโรงแรมอยู่ในระดับปานกลาง	มีนโยบาย/แผนการดำเนินงานที่ดี งบประมาณสนับสนุนภายในโรงแรมอยู่ในระดับดี
ขาดบุคลากรในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมภายในโรงแรม	ขาดบุคลากรในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมภายในโรงแรม	ขาดบุคลากรในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมภายในโรงแรม
ขาดความร่วมมือจากพนักงานภายในโรงแรม	พนักงานให้ความร่วมมือและได้รับความร่วมมือจากพนักงานอย่างดีจากการให้ความรู้ มีกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น	พนักงานให้ความร่วมมือและได้รับความร่วมมือจากพนักงานอย่างดีจากการให้ความรู้ มีกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น
ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องและเงินทุน งบประมาณจากภายนอก	ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องและเงินทุน งบประมาณจากภายนอก	ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องและเงินทุน งบประมาณจากภายนอก
ขาดความรู้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เพียงพอ	มีความและความเข้าใจในการจัดการสิ่งแวดล้อม	มีความและความเข้าใจในการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี
ขาดการสนับสนุนจากเจ้าของโรงแรม	ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าของในระดับหนึ่ง	ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าของโรงแรมในระดับดี